

Barnehagens fagområder – Progresjonsplan

I Drafnkollen har vi utarbeidet en progresjonsplan for å synliggjøre hvert enkelt fagområde tilpasset barnets alder, erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidra til at arbeidet med fagområdene kan oppleves som meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

Kommunikasjon, Språk, tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer»
(Rammeplanen, side 47)

Hos oss i Drafnkollen er det viktig at personalet skaper et variert språkmiljø, hvor vi har fokus på språkstimulering gjennom å benevne alt vi gjør sammen med barna. Vi skal fantasere, leke med lyder og rytmer for å stimulere barnas fortellerglede, samt evnen til å reflektere og undre seg. Vi har hvert år barn med forskjellig morsmål, og etter hvilken alder barna er i så tar vi inn ord og uttrykk som barna kjenner fra sitt eget morsmål og deler i barnegruppene så flere kan bli kjent med andre ord på tegn til tale, tegnspråk og andre språk enn norsk.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Barna får erfaring med rim, regler, sanger og bevegelsessanger.	Vi jobber med at barna skal kjenne igjen sitt eget navn og får førstehåndserfaring med tall og bokstaver.	Barna leker med bokstaver, lyder og tallbegrep, rimer og lager gåter.
Barna blir lest for og opplever dramatisering av eventyr.	Høytlesning i samlingsstunder, måltidet og i mindre grupper.	Vi gir barna kjennskap til alfabetet og skrevet tekst.
Bruke språk og snakke med barna en til en ved eks bleieskift samt sette ord på alt vi gjør.	Fokus på språkstimulering i alle her og nå situasjoner.	Barna øver på å skrive navnet sitt selv og lekeskriver.
De voksne Stille åpne spørsmål som krever annet enn ja og nei som svar.	Barna får være med å dekke bord osv.	Vi leser bøker med litt lengre handling for barna og synger sanger med flere vers.
De voksne har fokus på språkstimulering, setter ord på det de gjør og gir barna erfaring med verbalt og nonverbalt språk.	Barna skal få oppleve språkleker, lytteaktiviteter, ”kims lek”, bruk av taktil sans og ”lydleker” med rim.	Barna øver på å uttrykke seg muntlig i gruppe og en til en og vi oppmuntrer de til å fortelle om opplevelser og erfaringer, og sette ord på følelser og meninger.
Får enkle beskjeder/ oppgaver, som skaper mestringsfølelse.	Barna møter et mangfold av bøker, sang, bilder og uttrykksformer.	Barna er med på dramatisering av eventyr.
Enkel «Kims lek» med færre konkrete.	Bruk av spill, puslespill gir mulighet for samarbeid og kommunikasjon mellom barn og barn-ansatt.	Barna får mulighet for litt mer kompliserte spill, kortspill og puslespill.
Bruk av enkle spill.		

Kropp, bevegelse, mat og helse.

«Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk velvære». (Rammeplanen side 49)

I Drafnkollen er vi aktive og tilstedeværende voksne som støtter og utfordrer barna til bevegelseslek. Vi skal veilede alle barn slik at de opplever mestringsfølelse. Arbeidet med mat hos oss, gjør at vi vet hva et godt og variert kosthold gjør for kroppen vår. Vi jobber for at alle barna skal få en god selvfølelse. Dette anser vi som noe av det viktigste vi kan gi barna i løpet av den tiden de er hos oss.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Vi gir barna bevegelsesglede og plass til lek ute og inne hver dag. Tumlelek, lek med ball, puter og madrasser. Barna får oppleve turer i nærmiljøet og mulighet til å bevege seg på ulike underlag. Vi ønsker at barna skal utvikle et positivt forhold til mat gjennom at de kan være med i matlaging. Barna øver seg på å gå på do og slutte med bleie. Barna øver på å kle av seg selv etter hvert som de blir større. Barna lærer gode rutiner i forhold til hygiene, eks håndvask. Bevegelsessanger med benevning av kroppsdelar for å få kunnskap om kroppen.	Barna øver på grunnleggende bevegelser (som f.eks rulle, hoppe og hinke) for å videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Vi går på turer i nærmiljøet, i ulendt terreng og barna bærer tursekken sin selv. Og benytter fotballbanen ved barnehagen. Barna øver på å mestre av og påkledning selv i garderoben. Barna øver på å helle melk selv og smører sin egen mat. De deltar i matlaging og er aktive i forhold til hvilke varmmatsretter vi velger i barnehagen. Barna øver seg på å gå på do og slutte med bleie. Barna øver på å rydde inn i egen hylle, og sette ting på plass, og holde orden.	Vi gir barna gode erfaringer med å være ute i naturen, gå lengre turer og med å utfordre seg selv fysisk ved for eksempel å delta i sanseløype og klatre. Vi lærer barna å beherske av- og påkledning og å holde orden i egne klær. Vi har fokus på at barna selv skal kunne vurdere påkledning opp imot årstid og vær - selvstendighetstrening. Vi skal gi barna kjennskap til elementene i et sunt kosthold. Vi utfordrer barna til å utvide smakssansen. Barna lærer å ha et godt forhold til hygiene, være trygge på sin egen kropp, sette grenser for sin egen kropp, og respektere andres grenser.

Kunst, kultur og kreativitet.

«I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon».
(Rammeplanen s. 50)

Vi ønsker å være lyttende og anerkjennende i møte med barnas skaperglede. Vi har et bevisst forhold til hva slags kunstopplevelser vi ønsker å gi barna. Vi setter av tid til at barna kan bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur, og estetikk gjennom skapende aktiviteter inne og ute. Vi benytter oss av naturens materialer i lek, læring og kunstneriske uttrykk.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Vi vil gjøre barna kjent med å bruke tegneblyanter, pensel og fingermaling.	Barna skal få prøve forskjellige instrumenter.	Vi skal jobbe målrettet mot å ha et godt blyantgrep.
Vi vil gi barna erfaring med å forme sand og snø.	Barna skal få erfaring med å bruke 3. dimensjonale uttrykk. For eksempel: spikke, bygge, veving, plastelina og naturmaterialer.	Barna skal få kjennskap til å blande og bruke primærfargene i skapende arbeid og male på ulikt materiell.
Lek med plastelina og duplo.		
Barna skal få erfare rytmer med bruk av rytmeinstrumenter.	Barna skal få øvelse i å bruke fantasi, kreativ tenkning og skaperglede gjennom skapende virksomhet inne og ute.	Barna skal kunne oppleve ulike følelsesuttrykk i musikk, drama og kunst.
Vi skal legge til rette for utvikling av fantasi og skaperglede i leken.	Barna får erfaring med å være tilskuer og dramatisere foran et publikum.	Barna deltar på kunstutstillinger tilpasset barn på G30 på Union ved anledning.
Vi skal spille musikk og legge til rette for dans og bevegelsesglede.		
Barna blir kjent med enkel dramatisering, som tilskuere og deltakere.		

Natur, miljø og teknologi.

«Barnehagen skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser og får oppleve naturen som arena for lek og læring.» (Rammeplanen s. 52)

Vi legger til rette for mangfoldige naturopplevelser, hvor vi samtaler med barna og gir de tid til å undre seg, stille spørsmål, reflektere over det de ser og opplever. Vi vil synliggjøre naturfenomener og legge vekt på bærekraftig utvikling gjennom å snakke med barna om hvordan vi på en best mulig måte skal ta vare på naturen og jordkloden vår.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Vi blir kjent med dyrelyer og ser etter sportegn på tur.	Vi skal studere hva vi finner på bakken, i skogen, i nærmiljøet og reflektere om sammenhenger i naturen.	Barna skal få en begynnende forståelse av begrepet "bærekraftig utvikling" gjennom kildesortering, rydde/plukke søppel på tur i nærmiljøet og ta vare på naturen.
Vi vil at barna skal oppleve glede ved å være ute i ulikt vær og ulike årstider gjennom at vi voksne.	Barna lærer om dyr og dyreliv.	Få kjennskap til menneskets livssyklus.
Barna skal få utforske hele barnehagens uteområde, og nærmiljø.	Lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske muligheter som ligger i redskaper og teknologi.	Lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske muligheter som ligger i redskaper og teknologi.
Synliggjøre naturfenomener som f.eks. ved å lage is og smelte is, hive vann i lufta da det er kaldt ute.	Barna skal lære seg gode holdninger og respekt for naturen.	Vi eksperimenterer gjennom året og har forskeraktiviteter hvor vi eksperimenterer og undrer oss over fysiske lover.
Vi eksperimenterer gjennom året og undrer oss over fysiske lover.	Få kjennskap til menneskets livssyklus.	Vi eksperimenterer gjennom året og har forskeraktiviteter hvor vi eksperimenterer og undrer oss over fysiske lover.
Få kjennskap til teknologiske hjelpemidler.	Snakke om hvordan vi blir til.	Barna drar på Brannvernuka i september/oktober og blir kjent med brannvesen, slukking og hva som er viktig med brannvern.
Snakke om hvordan vi blir til.	Barna skal få oppleve undring over naturens mangfoldighet, og få bevissthet rundt de fire årstidene.	
Barna øver på å sortere riktig ved opprydning, og ved kast av avfall.	Barna skal få kjennskap til brannvern.	
	Vi eksperimenterer gjennom året og har forskeraktiviteter hvor vi eksperimenterer og undrer oss over fysiske lover.	
	Barna fortsetter å øve på å sortere riktig og ved kast av avfall for å øke bevissthet på bærekraft.	

Antall, rom og form

«Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.» (Rammeplanen s. 53)

Personalet skal motivere, være med og undre seg og stimulere til matematiske aktiviteter i hverdagen. Vi skal støtte barnas nysgjerrighet og oppmuntre til utholdenhet i problemløsning og logisk tenkning. Dette skal vi gjøre gjennom aktiv bruk av matematiske begreper og utdypende samtaler.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Barna skal lære begrepene stor og liten gjennom fysisk erfaring med gjenstander. (liten ball, stor ball, kort, lang, over, under, foran, bak)	Barna skal lære om former og øve på å telle gjenstander.	Barna skal få erfaring med sortering på forskjellige måter, speiling av former som f.eks. når man klipper snøkrystaller.
Barna skal lære å sette sammen enkle puslespill og dermed få erfaring med former og gjenstanders egenskaper.	Barna skal få erfaring med problemløsning, mengde, størrelser gjennom å bygge med lego og andre byggematerialer vi har.	Barna skal få kjennskap til tallrekken, kjenne til ukedagene, måneder og de forskjellige årstidene.
Erfaring med mengde og telling gjennom matlaging og lek.	Barna får kjennskap til bruk av iPad, ved å bruke enkle apper og spill, eller språkapper.	Barna fortsetter å utvikle kjennskap til iPad, og litt mer utfordrende apper enn de yngre barna.
Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse gjennom lek og hinderløype.	Barna skal utvikle grunnleggende matematiske begreper gjennom f.eks. å dekke på tralla, lære om en til en korrespondanse, dvs. dekke på til riktig antall barn som skal spise.	Barna skal kjenne til begreper som størst – minst, yngst – eldst osv. Barna skal få kjennskap med måleenheter som meter, grader, liter og å bruke ulike måleredskaper.

Etikk, religion og filosofi.

«Etikk religion og filosofi er med på å forme måter og oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger.» (Rammeplanen s.54)

Personalet skal være bevisst sine egne holdninger og verdier og hvordan disse preger arbeidet med barna. Vi skal møte hvert enkelt barn og familie med interesse, nysgjerrighet og respekt. Vi skal undre oss over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. Vi skal legge til rette for barnas nysgjerrighet, interesse og toleranse for ulikheter.

Liten base	Stor base	Skolestartere
<p>Vi vil at barna skal lære og erfare empati, gjennom fokus på å kjenne igjen og forstå følelsene: lei seg, glad og sint.</p> <p>Barna skal få oppleve å bli sett, hørt og forstått.</p> <p>Barna øver på grunnleggende konfliktløsning og turtaking.</p> <p>Barna skal være med å markere høytider og tradisjoner</p> <p>Vi vil gi barna kjennskap til kristne tradisjoner og andre tradisjoner som er viktige for barna i barnehagen (som for eksempel Id).</p> <p>Barna skal få rom til å undre seg.</p>	<p>Barna skal få lære å kjenne igjen følelser og undre seg over følelsesuttrykk.</p> <p>Barna skal lære å forhandle, dele og forholde seg til konfliktløsning og turtaking.</p> <p>Barna skal få oppleve å ha innflytelse i barnehagen. For eksempel gjennom å påvirke lekemiljøene vi har.</p> <p>Barna skal lære å se egne og andres følelser og behov, hjelpe hverandre og respektere hverandre. Barna lærer at «Du er god nok som du er, der du er»</p> <p>Barna skal utvikle evne til å løse konflikter.</p> <p>Barna får kjennskap til, forstå og reflekterer over grunnleggende normer og verdier.</p> <p>Barna skal få utvikle evnen til å stille spørsmål, resonnerer og undre seg.</p>	<p>Vi ønsker at barna skal kunne uttrykke tanker, spørsmål og være nysgjerrig på livet.</p> <p>Vi ønsker å lære barna respekt for mangfold. Kjenne til at alle mennesker er forskjellige og har ulike forutsetninger.</p> <p>Barna skal utvikle interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.</p> <p>Barna får kjennskap til åndsfrihet, kristne tradisjoner og andre tradisjoner knyttet til hvert enkeltbarns religion og livssyn.</p> <p>Barna øver på være selvstendige, men samtidig ta i mot hjelp ved behov, og trene på å godta at vi kan løse ting på forskjellig måte.</p>

Nærmiljø og samfunn.

«Barnas medvirkning i barnehagehverdagen, legger grunnlaget for videre innsikt og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn.» (Rammeplanen s.56)

Barna oppmuntres til å erfare at deres meninger teller og kan gjøre en forskjell i hverdagen. Alle skal ha lik mulighet for deltakelse. Det stilles krav til de voksnes engasjement og evne til å tolke barnas uttrykk og følelser. Vi jobber aktivt med formålsparagrafen, slik at barna blir best mulig rustet til å bli en del av et demokratisk samfunn. Vi skal synliggjøre og verdsette de gode øyeblikkene i barnegruppa.

Barna skal få kjennskap til nasjonale minoriteter og urbefolkning.

Liten base	Stor base	Skolestartere
Barna skal oppleve at likestilling har en betydning i hverdagen.	Barna blir kjent med hvilke fasiliteter nærmiljøet har å by på (eks vann, båter, tog, strand og butikk.)	Barna lærer seg å kunne stille spørsmål, samtale og filosofere rundt demokratiske prosesser
Barna får tilhørighet til hverandre som gruppe gjennom felles aktiviteter og opplevelser.	Bussturer, bli kjent med kommunen vår. Dra til biblioteket på Fjell, i byen, dra til parken i byen, andre turområder i nærheten.	Vi går på tur for å se hvor barna bor og øver på gateadressen til hvert barn.
Barna lærer navn på andre barn og voksne i barnehagen.	Barna lærer navnet på barnehagen og byen vår.	Barna skal få høre om og bli kjent med norske minoriteter. For eksempel samiske tradisjoner.
Barna lærer enkle oppgaver som å legge ting i hylla, rydde etter maten.	Barna utvikler samhold og gruppefølelse gjennom samlingsstunder og andre aktiviteter.	Barna skal få kjennskap til FNs barnekonvensjon og barnas rettigheter.
Barna får høre om og blir kjent med norske minoriteter. For eksempel samiske tradisjoner.	Barna hjelper til med enkle oppgaver, sette på tralla og generelt bidra til fellesskapet ved å hjelpe til.	Barna skal få erfare og oppleve at de er en del av et fellesskap utenfor barnehagen, og en del av et større samfunn.
Barna får oppleve og bli kjent med området rundt barnehagen når vi er på tur.	Barna skal få erfare at de selv og andre er med på å påvirke og at alle er viktig for fellesskapet. Samt erfare at egne handlinger kan påvirke andre.	Barna får erfare at de hører til i et lokalsamfunn hvor de etter hvert skal starte på skolen. Vi prøver også så langt det lar seg gjøre å besøke skoler i nærheten.
	Barna blir kjent med norske minoriteter, med særlig fokus på samene	

